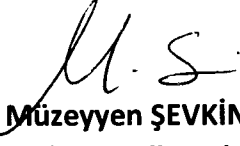

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan Bayraktar tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 02.05.2024

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

- 1- 2001 ile 2024 arasında altın madenlerinden yıllara ve şirketlere göre elde edilen devlet katkı payı miktarı nedir?
- 2- Erzincan İliç'teki Çöpler Altın Madeni de dahil olmak üzere; Bugün itibariyle Türkiye'de kaç altın madeni şirketi çalışır durumdadır? Kaç altın madeni şirketi hangi il veya bölgede çalışır durumdadır? Bu madenler kimlere aittir ve ortaklık yapıları kimlerden oluşmaktadır?
- 3- Bugün itibariyle ruhsatları ve lisansları verilmiş, ÇED raporları onaylanmış, açılma çalışmaları sürdürülen kaç altın madeni bulunmaktadır?
- 4- İhalesi yapılmış, ruhsat verilmiş proje aşamasında olan kaç altın madeni bulunmaktadır?
- 5- 13 Şubat 2024 tarihinde facia yaşadığımız Çöpler Altın Madeninde 27 Mart 2022 tarihinde liç sahasında kayma yaşandığı ve kamuoyundan gizlendiği ortaya çıkmıştır. Yine aynı yıl 21 Haziran 2022 tarihinde de madenin siyanür solüsyonu boruları patlamış, 20 tondan fazla siyanür doğaya akmıştır. Bütün bu tehlikelere rağmen bu madenin tekrar çalışmasına neden izin verilmiştir?
- 6- 30 milyon tonluk bölümünün çöktüğü söylenen Çöpler Altın Madenin çökme yaşanan liç sahasının toplam büyüklüğü kaç milyon tondur?
- 7- Milyonlarca tonluk asit maden drenajı üreten sülfürlü pasaların, yine ağır metaller ve siyanür üreten 264 m yüksekliğindeki milyonlarca tonluk liç yığınının, deprem fay hattı üzerine kurulmuş yaklaşık 50 milyon tonluk zehirli atık barajının, Fırat gibi, Türkiye'nin en stratejik ırmağının 300 m yakınına kurulmasına nasıl ve neden izin verilmiştir?
- 8- Facia sonrası İliç Cumhuriyet Başsavcılığına sunulan bilirkişi raporundan da görüldüğü gibi madenin 4. fazının kapasitesinin dolmuş olmasına rağmen, 5. ve 6. fazlar hazır olmadığından, iki ay boyunca her gün 23.500 ton ağırlığındaki cevher 4. faza yüklenmeye devam edilmiştir. Bakanlığınızın denetimleri sırasında bu ölümcül yanlışın devamına neden göz yumulmuştur?
- 9- **Kısadalga.net** haber sitesinde yer alan bir yazı dizisine ve İliç Cumhuriyet Başsavcılığına sunulan bilirkişi raporuna göre; 13 Temmuz 2024 sabahı saat 07:30'da işbaşı yapan işçilerin fark ettiği liç sahasındaki çatlakların her geçen dakika büyümesine rağmen, tam 7 saat geçtikten sonra saat 14:28'de liç sahası infilak etmiştir. Bütün bu açık ve güçlü işaretlere rağmen 7 saat boyunca madenin ana merkezinin bulunduğu ABD'nin Denver kentinden talimat gelmesi beklenmiştir. Beklenen kapatma talimatı gelmediği

için son ana kadar binlerce ton siyanür solüsyonu liç sahasına pompalanmış ve akabinde yaşanan facianın ardından 9 insanımız canlı canlı zehirli liç çamurunun altına gömülmüştür. Türkiye Cumhuriyeti devletinin, vatandaşlarının can güvenliğinin ABD'den gelecek bir talimata terk edilmesi, Türkiye'nin egemenlik hakkının ihlali değil midir?

- 10- Uzmanlar, TMMOB, Türkiye Barolar Birliği gibi sivil toplum kuruluşlarının acilen kapatılma çağrısı yaptığı, liç sahasının büyük bölümü çöken, bir bölümü çökme riskiyle karşı karşıya olan, deprem fay hattı üzerinde zehir barajı bulunan Çöpler Altın Madeninin faciadan sonra ne olacağını büyük bir ilgi ve merakla beklemektedir. Şu anda madende sürdürülen çalışmalar neden kamuoyundan gizlenmektedir? Çalışmalar neden açık ve şeffaf biçimde yürütülmemektedir?
- 11- Liç alanının şev geometrisi oluşturulmadan önce şev stabilitesi çalışmaları yapılmış mıdır?
- 12- Yapıldıysa bu çalışmalarda önerilenlere uyulmuş mudur?
- 13- Her maden ocağında olması gereken, kaymayı haber veren ve liç alanını da gözleyen radar cihazı var mıdır?
- 14- Radar varsa hareket ölçüm verileri alınmış mıdır?
- 15- Radar yoksa bir altın madeni için çok komik sayılabilecek paralara mal olacak radar cihazı neden kurulmamıştır?
- 16- Radar yoksa, liç sahasında kayma oluşması öncesinde, kayma emareleri olan çatlak oluşumları gözle kontrol edilmekte midir?
- 17- Çatlak oluşumlarının gözlemlenmesi yapılmamışsa neden yapılmamıştır? Yapılmışsa neden gerekli önlemler alınmamıştır?
- 18- Bu siyanürlü atığın, Fırat nehrine ve yakındaki baraja ulaşmaması için önlemler alınmaya başlanmış mıdır?
- 19- Eğer yeniden kayma olasılığı varsa toprak altında kalan işçileri arayan AFAD ekipleri tehlike altında mıdır?